

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен
ДОКТОР

Автор на дисертационния труд: Надя Цанкова Наумова

Тема на дисертационния труд: „Когнитивен подход при изследването на неличната форма Ving в английския език”

Изготвил становището: Гинка Иванова Пенакова, доцент, доктор

Старши преподавател Надя Цанкова Наумова има разностранна творческа биография. След завършване на висшето си образование със степен Магистър по Филология, тя работи последователно като преводач и преподавател. Работата ѝ е тясно свързана с използването за приложни цели и преподаването на морски английски. В тази област ст. преп. Н.Наумова има допълнителна квалификация от институции в България и Великобритания. Със своите професионални интереси и опит тя членува в две международни асоциации с фокус върху морски английски. Освен това Н. Наумова е водила университетски теоретичен курс по морфология на съвременния английски език. Нейните интереси в областта на лингвистичните теории са широкоспектърни, но през последните години са съсредоточени в Когнитивната наука, в която сфера Надя Наумова има допълнителна квалификация от Нов Български Университет. Богатият практически опит и широката начетеност в лингвистичните теории, които има ст.преп. Н. Наумова, педставяват отлична предпоставка и едновременно с това абсолютно необходимо условие за реализирането на нейния научноизследователски проект.

1.Обсъжданият дисертационен труд на Надя Наумова е внушителен по мащаба на своите цели и произтичащите от тях задачи, които са свързани с установяването на общо схематично значение на глаголният дериват Ving в съвременния английски език, както и специфичните значения, които символът придобива в процеса на комуникация. В уводната глава на дисертационния труд авторката формулира ясно и сбито четири основни цели, чието постигане изисква мащабен и прецизен анализ на разнообразни по своята лингвистична употреба Ving конструкции с разнородни комуникативни значения. От поставените цели произтичат седем задачи, чието реализиране бележи

етапите на изследването. Авторката формулира задачите умело, така че да предначертае логическата последователност на изследването, както и неговия мащаб.

Обектът на изследването Ving има високочестотна употреба в съвременния английски език и, според социологически проучвания в САЩ, правилната му употреба е една от характерните особености на отлично усвоена книжовна реч, дори за носителите на езика като роден. Това прави Ving конструкциите интересен и актуален обект на научно изследване, към който са били прилагани различни подходи от различни изследователи. Предходните изследвания, обаче, поставят акцент върху различията между Ving конструкциите в техните различни синтактични функции.

Разкриването на комплексната същност на Ving символа в неговия цялостен потенциал стана особено актуално в научно отношение при съвременните насоки на развитие на лингвистичната мисъл. Актуалността на дисертационния труд има няколко аспекта:

- Пълното познаване на същността на Ving има важно научно-приложно значение за ефективното преподаване на тези конструкции, за доброто им усвояване, а също и за тяхната активна и прецизна употреба, както в академичната среда, така и в разнообразните професионални сфери на приложение на английския език.
- Представената дисертация предлага решение на проблемите чрез нов комплексен подход, при който авторката съчетава допълващи се постановки от съвременни лингвистични теории и въз основа на този подход разработва оригинална и строго специфична за обекта на изследване методика.
- Това, че дисертационният труд е на английски език позволява популяризирането на резултатите от научното изследване да бъде реализирано не само в национален, но и в международен мащаб.

2. Безспорно актуалният проблем за комплексната същност на глаголният дериват Ving е разработен в този дисертационен труд с впечатляваща ерудираност в лингвистичната проблематика, много добро владение на теоретичните източници и умела работа с тях, както и развита аналитична мисъл, приложена зеленасочено и прецизно в научната разработка. Внимателният прочит на дисертацията разкрива усърден дългогодишен труд и натрупан опит, реализирани много успешно в разработването на темата.

Разработката се основава на широка теоретична база: пространната библиография включва над 130 заглавия в хронологичен диапазон от почти 100 години,

представящи различни направления и школи в развитието на лингвистиката в световен мащаб, с акцент върху –ing формата на английския глагол, както и с фокус към когнитивния подход. Ст. преп. Н. Наумова използва с професионално умение богатата палитра от теоретични източници, за да представи Ving формите в перспективата на тяхното историческо развитие, довело до възможността един глаголен дериват да развие комплексна семантична същност с потенциал, който позволява дериватът да изпълнява както глаголни, така и именни функции. Аналитичният преглед на литературните източници е организиран така, че да позволи оценка на приносите и мотивирана критика на слабостите на предходни изследвания на английските Ving форми, направени от други автори с различни методически подходи. С този преглед докторантката демонстрира, че владее лингвистичните теории на равнище, което позволява тя да приложи професионално теоретичните модели към изследването на дефинирания в дисертацията обект.

Прегледът на теоретичните източници, спецификата на изследвания обект и същността на поставените цели водят логиката на изследователя към разработването на методика за конкретното научно изследване.

3. Методиката, приложена в дисертационния труд, се основава на Когнитивната граматика като теоретична рамка, позволяваща организацията на езиковите единици да бъде обвързана с когнитивните способности на човешкия ум. Моделите на когнитивната рамка са съчетани с постулати на радикалната конструкционна граматика и на компютърната лингвистика. Авторката разработва и прилага тази комплексна методика към изследването на Ving конструкции на базата на богат и разнообразен езиков материал, ексцерпиран от два източника – собствен корпус и Британския национален корпус. Това допринася за обективния характер на анализа и релевантността на резултатите от него.

Когнитивната рамка на анализа е разработена детайлно в глава 2, а изложението показва, че Надя Наумова владее отлично теорията на Когнитивната граматика. В тази глава авторката прави творческа оценка на възможностите на когнитивния подход за изследването на Ving символа. Анализирайки приложимостта на когнитивния подход към изследвания обект, авторката не само доразвива разработваната от нея методика, но също така уцвършва теорията на Когнитивната граматика чрез разширяването на утвърдени когнитивни модели и извеждането на нови модели. Приложимостта на когнитивния подход е анализирана в детайли, като анализът е обвързан с личната изследователска позиция на Надя Наумова, представена точно и ясно. Добре

премереното резюме в края на тази глава очертава етапите на анализа, чиито детайли и резултати са представени в изследователските глави. Задълбоченото представяне на методиката на това научно изследване в процеса на нейното усъвършенстване и обективният коментар на докторантката за предимствата и недостатъците на използваните базисни постановки на Когнитивната граматика и другите прилагани в дисертацията лингвистични теории представлява богат принос към цъвременната лингвистична мисъл. Аналитичните глави оредставят задълбочено изследване на Ving значенията (глава 3) и комуникативния потенциал на Ving формите (глава 4). Строгата научна логика на анализа и категоричността на изводите, систематизирани в заключителна класификационна схема на символните Ving конструкции и техните функции в изречението, убедително доказват, че избраната методика на изследване напълно съответства на целите и задачите на дисертационния труд, и постигнатите чрез прилагането ѝ резултати са отлични.

4. Научните приноси на дисертационния труд се откриват в две посоки.

Първата посока е общата теория на Когнитивната граматика Тук приносът обхваща:

- Разработването и прилагането на оригинална методика въз основа на модерни лингвистични теории;
- Оценка на приложимостта на Когнитивната граматика в изследването на Ving формите в съвременния английски език;
- Критичен анализ на когнитивни модели и тяхното разширяване с цел те да бъдат адаптирани към спецификата на изследвания в дисертацията обект;
- Извеждане на нови модели за нуждите на дисертационното изследване.

Втората посока на реализиране на научни приноси е към изследването на специфичната Ving фома на английските глаголи:

- Чрез осъществяване на компонентен анализ на значението на Ving се формулира схематично значение на символа и се разкриват причините за гъвкавото поведение на глаголния дериват в различни фрази;
- Предлага се интерпретация на потенциалните комуникативни значения на Ving.

Приносите на обсъждания научен труд са значими не само със своята актуалност, но също и в перспектива с това, че представляват отправна точка за бъдеща изследователска и практическа работа. От една страна, разработената и изпробвана методика може да бъде приложена за изследване на другите форми в неличната глаголна система на английския език, както и в съпоставителни

изследвания на английските нелични глаголни форми с българските. От друга страна, резултатите от анализа и материалите от езиковия корпус може да бъдат внедрени в педагогическата практика за преподаването на английските Ving конструкции, както и в преводаческата практика.

5. Резултатите от дисертационния труд вече се прилагат в педагогическата практика на ст.преп. Н.Наумова. Тяхното прилагане провокира мисленето на обучаваните и създава интерес към естеството и употребата на изследваните форми. Ст.преп. Наумова вече има шест публикации по темата на дисертацията, една от които в международно специализирано списание, а една е представена на международна конференция. Всички публикации са написани на английски език и представят ключови аспекти на дисертационния труд.

6. С натрупването на опит в преподаването на английски език чрез прилагането на когнитивен подход ст.преп. Н.Наумова би могла да разработи методически материали и помагало за аудиторна и извънаудиторна работа на обучаваните.

Бих препоръчала на Н.Наумова да участва активно в международни форуми с цел популяризиране на нейното изследване. Без съмнение, с този труд докторантката завоюва своето място в средите на активно работещите в Когнитивната наука изследователи.

7. Тук искам да отбележа, че дисертационният труд е структуриран по стриктните норми на този жанр и показва, че авторката владее отлично английски език и умее да го използва прецизно.

8. Предвид изложеното до тук, аз изразявам моето становище, че докторантката е придобила и демонстрира в дисертацията си умения за извършване на научни изследвания. Моето мнение е, че Надя Цанкова Наумова заслужава да ѝ бъде дадена образователната и научната степен „доктор“.

4.07.2012

В. Търново

доц.д-р Гинка Иванова Пенакова

